

Tayland Ve Ekoturizm Modeli

Peyzaj Mimarı Dr. Elif Dikmen Diriöz

1980'li yıllarda çevre sorunlarının yaşanmasıyla, "**sürdürülebilirlik**" ve "**sürdürülebilir gelişme**" kavramları Dünya gündeminde önem kazandı. **Sürdürülebilirlik** kavramının önem kazandığı sektörlerden biri de, turizm sektörüdür. Turizm sektörünün, doğal ve kültürel kaynaklar üzerindeki etkileri, farklı disiplinler tarafından ele alındı. Kontrolsüz şekilde gerçekleşen turizm etkinliklerinin, çevreye verdiği zararların anlaşılmasıyla, kitle turizmine alternatif olan turizm türleri ortaya çıktı. "**Sürdürülebilirlik**" ilkesini temel alan, doğal, tarihi ve kültürel kaynakları koruyan ve yerel halkın kalkınmasına katkı sağlayan turizm türlerinden biri eko-turizm.

Uluslararası Eko-turizm Topluluğu'nun yaptığı tanıma göre eko-turizm, doğal alanların korunmasını sağlayan, yerel halkın yaşam kalitesini arttıran, gerekli eğitimleri içeren sorumlu bir seyahattir. "**Doğaya dayalı seyahat**" gibi ifadeler ile tanımlanan eko-turizm, gerçekleştiği bölgedeki doğal, tarihi ve kültürel kaynakların korunup, gelecek nesillere aktarılmasını hedefler. Ayrıca eko-turizm, bir destinasyonda yerel halkın yaşam kalitesini iyileştirir.

Günümüzde kentlerde çevre sorunlarının yaşanmasıyla, daha fazla turist, sürdürülebilirlik temeline dayanan, çevreyi koruyan turizm türlerini tercih etmeye başladı. Turizm sektöründe, turistlerin çevre bilincinin artması, turistlerin tercihlerinin de, değişmesine neden oldu. Turistlerin, çevreye karşı olan duyarlılıklarının artması, turizm sektöründe faaliyet gösteren tüm işletmeleri, çevre dostu uygulamalar için teşvik etti.

Turizm sektöründe sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için, farklı ülkeler, çeşitli bölgeler için eko-turizm stratejileri geliştirdi. Turizm sektöründe, çevre dostu olan yaklaşımların teşvik edilmesi için, çeşitli destinasyonlara, konaklama ve yiyecek-içecek işletmelerine çeşitli sertifikalar verilmektedir. Sertifika sahibi olan destinasyonlar ve konaklama işletmeleri, çevre bilinci olan turistler tarafından daha güvenilir bulunup, tercih edilmektedir. Ayrıca, sertifika alabilmek için gerekli çevre dostu uygulamaları gerçekleştiren işletmelerde, turist memnuniyetini de artmaktadır.

Turizm sektöründe hizmet veren konaklama tesislerinin, doğal kaynaklar üzerinde ciddi etkileri vardır. Enerji ve su tüketiminin çok fazla olduğu turistik tesislerde, çevreye karşı duyarlı yaklaşımlar benimsenmeli, enerji ve su tüketimi kontrollü yapıp, atık yönetimi oluşturulmalıdır. Bu kapsamda sertifikasyon sistemleri, önemli role sahiptir.

Tayland'da Eko-turizm

Tayland, doğal, tarihi ve kültürel varlıklarının zenginliği ile, Dünya'nın önde gelen turizm ülkelerinden biridir. Tayland'ın ön plana çıkan doğal güzellikleri, tropikal ormanları, adaları, plajları ve nehirleridir. Diğer ülkelerde olduğu gibi, Tayland'da da turizm etkinliklerinin hızla artması sonucunda, Tayland hükümeti, sivil toplum kuruluşları, yerel topluluklar ve işletmeler, sürdürülebilir turizm stratejileri geliştirmiştir.

Tayland Hükümetinin Rolü

Tayland hükümeti, doğal, kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir turizmin gelişmesi için çeşitli projeler geliştirmiştir. Bu projeler, doğal, kültürel kaynakların korunmasını, çevre dostu olan turizm faaliyetlerinin yürütülmesini, yerel halkın turizm faaliyetlerinden fayda sağlamasını hedefler. Tayland'ın 20 yıllık Ulusal Stratejisi (2017-2036) kapsamında, sürdürülebilir gelişme ve çevrenin korunması, temel hedefler haline gelmiştir. Bu hedefleri gerçekleştirebilmek için, doğal kaynakların korunmasına, sera gazı emisyonlarının düşürülmesine, kaynaklarının etkin kullanılmasına, yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanılmasına önem veriliyor (etichotels).

Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü

Tayland'da sürdürülebilir gelişmenin sağlanmasında, sivil toplum kuruluşları önemli bir role sahip. Sivil toplum kuruluşlarından biri olan Ekolojik İyileştirme Vakfı, Tayland'da biyolojik çeşitlilik ve ekosistemlerin korunmasıyla ilgili çalışmalar yürütüyor. Ekolojik İyileştirme Vakfı, doğal kaynakları koruyabilmek için, yerel topluluklarla işbirliği yapıyor (etichotels ; <https://etichotels.com/tr/journal/sustainability-and-green-initiatives-in-thailand/>).

Tayland'da Sürdürülebilir Turizm

Günümüzde Tayland, Dünya'nın önde gelen eko-turizm destinasyonlarından biri. Green Destinations Top 100 Stories, sürdürülebilir destinasyonları değerlendirebilmek için göstergeler geliştirmiş. Tayland, 2023 yılında, dört Tayland kasabası ile (Hua Hin, Mueang Kao Sukhothai, Khlong Thom ve Nan Old City) bu listede yer aldı. Listede yer alan örnek kasabalar, destinasyon yönetim uygulamaları ile örnek teşkil ettiler (thailand.go.th : <https://www.thailand.go.th/issue-focus-detail/Four+Thai+towns+recognized+among+100+destinations+worldwide+for+%E2%80%9Cgood+practice+stories%E2%80%9D>). Green Destinations Organization tarafından hazırlanan listedeki, önde gelen kategorilere göre uyumlu olan yerleşim birimleri bu listeye dahil edilmektedir. Bu kategoriler; Destinasyon Yönetimi, Doğa ve Manzara, Çevre ve İklim, Kültür ve Gelenek, Gelişen Topluluklar ve İş ve Pazarlama olmak üzere altı kategoriden oluşmaktadır. Khlong Thom, Nan Eski Kent (Nan Old City) ve Hua Hin Çevre ve İklim kategorisinde listelenirken, Mueang Kao Sukhothai hikayesi Doğa ve Manzara kategorisinde yer aldılar (thailand.go.th).

Tayland'daki Ekolojik Oteller

Yüzen Bambu Bungalovlar (Tasarıma İlham Kaynağı Olan Kaplumbağa Kabuğu)

Kaplumbağa Körfezi (Turtle Bay) isimli proje, Tayland'ın kaplumbağaları ile ünlü bir sahil kasabası olan Hua-hin'in doğal bölgesinde yer alıyor. Khao Tao rezervuarının yakınında bulunan proje, bölgedeki başlıca turistik yerlerden biri. Kaplumbağa Körfezi, sürdürülebilir

tasarımı, yerel yapı malzemeleriyle birleştiren bir proje. Ekolojik otel prensiplerine göre tasarlanan projenin hedefi, kendisini çevreleyen ekosistemi korumak.

Mimar Sarawoot Jansaeng-Aram, projenin bulunduğu alanın adından etkilenmiş. Tayca'da "Khao" dağ anlamına, "tao" ise kaplumbağa anlamına gelir. Tayland kültüründe kaplumbağaların, iyi şans ve refah getirdiğine inanılıyor. Bundan dolayı kaplumbağa, konseptini oluşturmak için, kaplumbağa kabuğundan ilham almış. Kaplumbağalardan gelen şansı tasarıma yansıtmayı planladı ve nilüferlerle kaplı Khao Tao Rezervuarı'nın üzerinde yüzen Kaplumbağa Körfezi'ni tasarladı. Yaklaşık olarak, bir dönümlük arazi üzerine konumlanan Kaplumbağa Körfezi'nde, beş tane yüzer bungalovlar bulunuyor. Bungalovları birbirine, ahşap yürüyüş yolları bağlıyor (www.ekoyapidergisi.org/tayland-da-bir-eko-turist-oteli-yuzen-bambu-bungalovlar).

Yerel Malzeme Kullanımı

Projede bulunan yapıların çatı kaplaması için, mimar, kaplumbağa kabuğu formunu seçmiş ve tasarımı oluşturmuş. Projede, doğal çevreye uyumlu olan malzemeler kullanılmış. Projede, yerel malzeme olan bambu da kullanılmış. Bambunun seçilme nedenlerinden biri de, bükülebilir bir malzeme olması. Bu malzeme, yerel zanaatkarlar tarafından makine olmadan, kolaylıkla kullanılabilir. Sürdürülebilir bir malzeme olan bambu, sıcak havalarda, yapının

duvarlarını serin tutma özelliğine sahip (www.ekoyapidergisi.org/tayland-da-bir-eko-turist-oteli-yuzen-bambu-bungalovlar).

Mimar, yerel zanaatkarların bilgisinden faydalanarak, yapılarda, doğal havalandırma sistemi oluşturmuş. Turistik tesisi aydınlatmak için, güneş enerjisinden faydalanılmış. Bazı çatılarda, güneş pili ekipmanı da kullanılmış (<https://mimdap.org/mimarlik-gundemi/kaplumbagakumesinden-eko-turizme/>).

Keemala Ekolojik Otel

Tayland'ın en çok turist çeken bölgelerinden biri de Phuket. Andaman Denizi'ne yemyeşil bir tepeden bakan Keemala Ekolojik Otel, doğal malzemeler ile tasarlanmıştır. Turisti tesisin odaları, tarihte o bölgede yaşamış dört farklı klan inancına göre şekillenmiştir. Proje, doğaya uyumlu şekilde ve yerel toplumu sahiplenen felsefeye göre tasarlanmıştır. Tesise gelen misafirler, bölgede geçmişte yaşamış olan klanların tarihi hakkında bilgi edinebiliyor. Tesiste

kalan misafirlere, kendi bahçelerinde yetiştirdikleri organik meyve ve sebzeler ikram ediliyor ([https:// www.yesilodak.com/tayland-da-ekolojik-otel](https://www.yesilodak.com/tayland-da-ekolojik-otel)).

Kaynaklar:

Ekoyapı Dergisi (10.02.2022). " Tayland'da Bir Eko-Turist Oteli: Yüzen Bambu Bungalovlar." (www.ekoyapidergisi.org/tayland-da-bir-eko-turist-oteli-yuzen-bambu-bungalovlar) (Erişim: 29.11.2024).

Etichotels.com - ETIC Dergisi 01.04.2023. "Tayland'da Sürdürülebilirlik ve Yeşil Girişimler" (<https://etichotels.com/tr/journal/sustainability-and-green-initiatives-in-thailand/>) (Erişim: 05.12.2024).

İlbay, B. (2021) "Ekoturizmde Sertifikalandırma" Kitap Bölümü, sayfa 161-170, Özgen Çiğdemli, A.Ö. (2021) (Editör), "Ekoturizmi Anlamak" editörlü kitap, Detay Yayıncılık: Ankara.

Mimdap.org (25.10.2021). "Kaplumbağa Kümesinden Eko Turizme..." (<https://mimdap.org/mimarlik-gundemi/kaplumbaga-kumesinden-eko-turizme/>) (Erişim: 01.12.2024).

Tailand.go.th (SawasdeeThailand Resmi Tanıtım Sitesi), 25.10.2023. "Four Thai towns recognized among 100 destinations worldwide for "good practice stories"
<https://www.thailand.go.th/issue-focus-detail/Four+Thai+towns+recognized+among+100+destinations+worldwide+for+%E2%80%9Cgood+practice+stories%E2%80%9D> (Erişim: 05.12.2024)

Uluslararası Ekoturizm Topluluğu / International Ecotourism Society (2024). What is Ecoturizm (Ekoturizm nedir). (ecotourism.org/what-is-ecotourism/) (Erişim: 05.12.2024).